

פרקטיקות הוראה ולמידה

ההוראה בגני-הילדים נעשית בדרכים מגוונות מבחינת סוגי הפעילות, מסגרות הלימוד וכן המקום והזמן שבהם מתרחשת הפעילות. ההוראה מבוססת על מתן הזדמנויות ללמידה במגוון מצבים: משחק חופשי, פעילויות הבעה, התנסויות בחומרים, פעילות דידקטית, למידה מודרכת ועוד. הפעילויות נעשות במסגרות שונות במסגרת יחידנית, בקבוצות קטנות או במליאה. הילדים מביאים איתם לתהליכי למידה ידע והבנות מהתנסויות קודמות, ומבנים ידע חדש על-ידי התנסות ואינטראקציות עם אחרים. הם לומדים כאשר ניתנת להם אפשרות ליזום ולבחור באמצעות פעילויות המתאימות לגילם - המשחק לסוגיו ופתרון בעיות מחיי היומיום. כאשר ניתן להם זמן לפעול ולהעמיק, תיווצר ההזדמנות לחוות הצלחה אשר תעורר חדות למידה.

ילדי הגן חלמו על מתקן לכדורסל בחצר הגן

מרכז שחף, יפו

מנהלת המרכז: מיכל קדוש סיני

פרקטיקות הוראה ולמידה

פרקטיקות הן דרכי עבודה בהם עושה הצוות שימוש כדי לקדם את הלמידה ולקדם את הידע, המיומנויות והערכים. הידע וההבנה כיצד לומדים ילדים בגיל הרך מסייעים לצוות החינוכי לבחור בדרכי הוראה מתאימות.

למידת ילדים בגיל הרך מתבססת על :

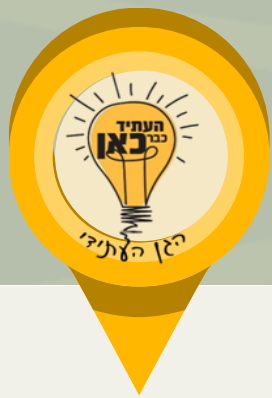
- ✓ ידע והבנות שלהם התנסויות קודמות
- ✓ הבניית ידע חדש ע"י התנסות פעילה בסביבה
- ✓ אינטראקציה עם ילדים ומבוגרים
- ✓ התנסויות חוזרות בסביבה
- ✓ יוזמה פעילות וחופש בחירה
- ✓ מרחב של זמן לפעול ולהעמיק
- ✓ חוויות של הצלחות
- ✓ פעילות משחקית לסוגיה
- ✓ עיסוק בנושאים שיש לילדים עניין בהם
- ✓ פתרון בעיות משמעותיות

מרחב עבודה עם חושים: אריגה, סריגה, קשירה ועוד

מרכז נעם למדעים וטכנולוגיה, נוף הגליל

מנהלת המרכז: ולרי שושני

פרקטיקות הוראה ולמידה

פרקטיקות הוראה בגן העתידי:

דרכי ההוראה בגן הילדים נגזרות מדרכי הלמידה של הילדים בהתאם לשלב ההתפתחותי ולרמת הבשלות שלהם, הן מגוונות מבחינת סוג הפעילות, המקום בו היא מתרחשת, מסגרת הזמן ועוד.

בהמשך

רשימה חלקית ולא ממצה של פרקטיקות...

ירקות מלמעלה, אצות מלמטה, חוקרים גינה הידרופונית

גן חצב, חוקוק

מנהלת גן: לימור ברוש

פרקטיקות הוראה ולמידה

למידה מותאמת אישית

התאמה אישית לצרכים, יכולות, שאיפות ותחומי עניין של הילדים והצוות החינוכי כולו.

למידה עצמית

פרקטיקות של למידה עצמית, המאפשרות לילדים ללמוד באופן עצמאי ולנהל את למידתם, יאפשרו להם לבנות מיומנויות למידה, להתאמן בבחירה ובניהול הלמידה ולהניח את הבסיס ללמידה מכוונת עצמית לכל החיים.

למידת עמיתים

למידת עמיתים מתייחסת לפרקטיקות וסביבות למידה המאפשרות לקבוצת ילדים לבצע משימה משותפת להשגת יעדים משותפים. תוך שימת דגש על אינטראקציה, עבודה קבוצתית, ופיתוח פתרונות לבעיות אמיתיות.

חדר המוסיקה מזמן לעבודה על ריתמוס: דופק לב,

מטרונום, פעימות בכל מקום

מרכז נועם למוסיקה ומדעים, נוף הגליל

מנהלת המרכז: עידית אבן דן

פרקטיקות הוראה ולמידה

למידה אי פורמלית

הלמידה האי פורמלית המתבצעת מחוץ למסגרות חינוך פורמליות של הילדים במרחבי החיים השונים (Life-wide learning), מתוך סקרנות או צורך אישי, ובאופן בלתי תלוי במסגרות חינוך פורמליות.

למידה יצרנית ויצירתית

למידה שבמסגרתה הילדים יוצרים ידע, תכנים ומוצרים משלהם באופן המטפח גישות ומיומנויות מגוונות כגון יצירתיות, חדשנות, יזמות, פתרון בעיות, ועוד.

למידה במרחבי MAKE

מרחבי יצרנות (Spaces Maker) בגן או במרחב הקהילתי מציעים שימוש בכלים מגוונים ובטכנולוגיות מתקדמות, בשילוב חפצים ואביזרים, לצורך עיצוב וייצור עצמי בצורה שיתופית.

גן האלונים, קריית חיים

מנהלת גן: לירון פרידמן

פרקטיקות הוראה ולמידה

משחק - למידה משחקית

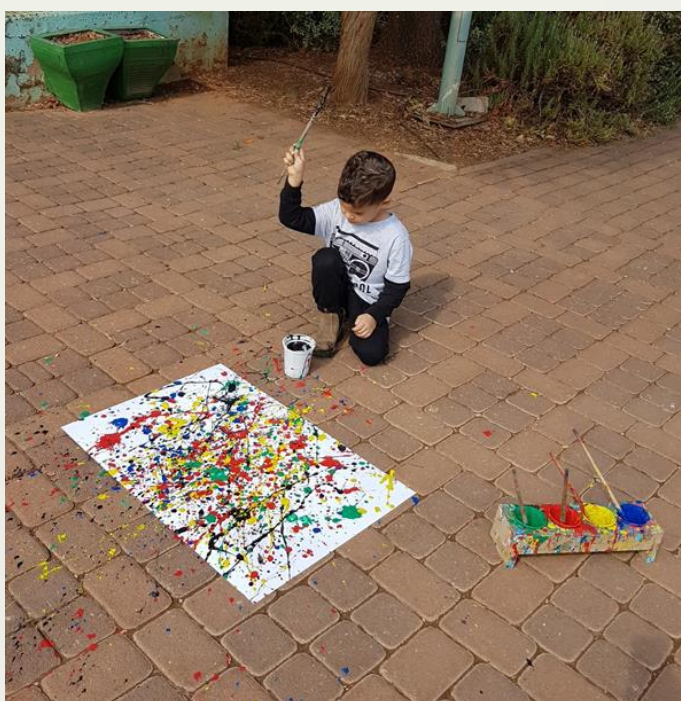
למידה משחקית היא למידה המשלבת מרכיבי משחק. ומייצרת חווית למידה שונה ומעוררת מוטיבציה ועניין. הלמידה המשחקית מאפשרת פיתוח מיומנות של פתרון בעיות, חשיבה ביקורתית ויצירתיות, יצירת שיתופי פעולה.

למידה אותנטית

למידה אותנטית עוסקת בהתמודדות עם נושאים הקשורים ורלוונטיים לחיי הילדים. היא מספקת לילדים חוויות של התמודדות עם אתגרים ומצבים בעולם האמיתי שיסייעו להם לרכוש מיומנויות וכישורי חיים רלוונטיים.

למידה מבוססת מקום

השפעת מקום הלמידה על הלומדים, מה שהם חווים, על רגשותיהם ודרכי החשיבה שלהם גדולה. למידה מבוססת מקום רואה במיקום טריגר והזדמנות ללמידה ומרכיב פעיל המאפשר למידה. זוהי גישה הכרוכה בחיפוש אחר הזדמנויות למידה בתוך קהילה מקומית ושימוש במאפייני הסביבה הטבעית כמרכיבים מזמני למידה. למידה מבוססת מקום רלוונטית למגוון רחב של נושאים, כדוגמת תרבות והיסטוריה, גאוגרפיה ומדע.

ציור בחצר בהתזת צבע בהשראת טכניקה ייחודית לאומן.

גן כחל, כחל

מנהלת גן: עינת בן יצחק

פרקטיקות הוראה ולמידה

למידה בתנועה – למידה מעוגנת גוף

למידה בתנועה כוללת פרקטיקות למידה המשלבות לא רק את המוח אלא גם את הגוף בתהליך הלמידה. למידה באמצעות תנועה היא שונה ומעצימה את הלומדים והיא נתמכת על ידי סביבות למידה קשובות וגמישות.

למידה דרך פליאה (Learning through wonder)

אירוע הגורם לפליאה, לדוגמת קשת בשמיים, יוצר חוויה שמעוררת עניין וסקרנות אצל הילדים. הרצון של הילדים לחקירת אירועים מפליאים בחיי היומיום, מוביל ללמידה.

למידה מבוססת דיון ושיח

מאפשרת לילדים לחלוק ידע, ולפגוש נקודות מבט שונות, להתנסות בשכנוע, בהמלצה, בתהליכי משוב, ועוד.

תיקון נעליים במוקד הסנדלרות

גן חלונות אל הגליל, אשכול כפר ורדים, כפר ורדים

מנהלת אשכול: ג'ני שעתל

פרקטיקות הוראה ולמידה

למידה חוץ גנית

מתוך הנחה שלמידה יכולה להתרחש בכל מקום, מגוון סביבות הלמידה החוץ-גניות הוא בלתי מוגבל, וכולל סביבות בחצר הגן או סמוך לו, או במרחבי הישוב כולו. סוגי הסביבות אף הן מגוונות: טבעיות (שדה, חוף), או מעשה ידי אדם (מפעלים, מוסדות ציבור) פתוחות (גבעת כורכר) או סגורות (גלריה, כנסת ישראל). יציאה ללמידה חוץ גנית עשויה להיות חד-פעמית (ביקור יחיד באתר מורשת) או מתמשכת (אימוץ אתר היסטורי), ולכלול מרכיבים מתוכננים (מדידת טמפרטורת המים) ומזדמנים (צילום אמנותי של ציפורים נודדות) ועוד.

למידה במרחבים טבעיים

למידה המתרחשת כולה תוך פעילות בחוץ – במרחב טבעי. הלמידה מתבססת על כל מה שהטבע מזמן: העצים, הצמחים, בעלי החיים. השהות בטבע הזמנים שונים ובתנאי מזג אוויר לאורך השנה מעלה סוגיות ושאלות אותן הילדים מבקשים לחקור.

גן חלונות אל הגליל, אשכול כפר ורדים, כפר ורדים

מנהלת אשכול: ג'ני שעתל

פרקטיקות הוראה ולמידה

למידה מבוססת סיפורים אישיים

סיפורים אישיים של דמיות משמעותיות בחיי הילדים מעוררים עניין לדעת לשאול לחקור. תוך חיבור למקום האישי של הדמות סיפור "אמיתי" מאוד מתקשר לשאלת הילדים: זה באמת?

למידה התנסותית – למידה טבעית

למידה המאופיינת בהיותה חווייתית ורלוונטית למקום ולזמן שהיא מתרחשת בהם. זוהי אחת מצורות הלמידה האפקטיביות ביותר הקיימות. סוד קסמה טמון בכך שהיא מאפשרת לשמר את הסקרנות הטבעית של ילדים ואף לעודדה. למידה כזו מתרחשת במצבי התנסות ישירה בכל סביבת החיים, הן במסגרת הגן והן מחוצה לו.

מציירים בכרם הזיתים בהשראת המסיק וחשיפה לתמונות אומנות

גן כחל, כחל

מנהלת גן: עינת בן יצחק

פרקטיקות הוראה ולמידה

למידה ניידת Mobile Learning, M-learning

למידה העושה שימוש בטכנולוגיות ניידות כגון סמרטפון, טבלט ומחשב נייד. הלמידה הניידת מעשירה את חוויית ההוראה והלמידה ומאפשרת גמישות. הגמישות באה לידי ביטוי ביציאה מגבולות כיתת הגן והתנסות עם עולם טכנולוגי בהקשר למיקום רלוונטי. למידה מסוג זה יכולה להיות אישית, בזוגות או בקבוצות קטנות עד 4 ילדים. התנועה בין המרחבים, והלמידה האינטראקטיבית מזמנות התנסויות חווייתיות, מעניינות ומשמעותיות עבור הילדים.

למידה סינכרונית

היא למידה בה הילדים וצוות הגן אינם נמצאים באותו מרחב גיאוגרפי, אך מתקשרים זה עם זה באמצעות חדרים וסביבות וירטואליות כגון: Webex, zoom, שיחת וידאו ב WhatsApp ועוד.

למידה א סינכרונית

מוגדרת כלמידה עצמאית ו/או למידה בליווי מבוגר שמתרחשת מחוץ למוסד החינוכי ללא תלות בזמן או מקום. למידה כזאת מאפשרת גמישות, התאמה אישית ולמידה במרחבי החיים בבית ובסביבה הקרובה.

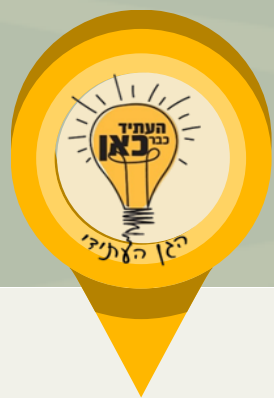
למידה שיתופית

היא תהליך למידה המתקיים בין שניים ויותר אנשים ומבוסס על שיתופיות, על יחסי גומלין ועל תקשורת מיטבית בין כל השותפים. הידע נבנה תוך כדי אינטראקציה בין השותפים בתהליך הלמידה, כמו בינם לבין המנחה (הגננת). למידה שיתופית יכולה להתקיים במרחב פיזי (כיתת גן, חצר), או במרחב מקוון (סביבת למידה דיגיטלית). מקובל ליחס את המושג שיתופיות לשלוש רמות שונות:

Sharing - שיתוף ברעיון או בתוצר מוגמר

Cooperation - תהליך מכוון ליצירת תוצר משותף, שמתקיימת בו חלוקת עבודה בין חברי הצוות.

Collaboration - עבודה משותפת דינמית הכוללת חשיבה ותכנון משותפים, התייעצות ועזרה הדדית

בעיניים מעשיות

ילדי הגן מחפשים את הירח

לצפייה לחץ כאן

על הסרטון:

בכל שבוע שלישי של חודש עברי ניתן לצפות בירח בשעות הבוקר. ילדים מוזמנים לעקוב אחרי הירח בשמיים במהלך שבוע זה. בסרטון ניתן לראות את ילדי גן שדמית מחפשים את הירח בשמיים באמצעות מגוון כלים המונגשים להם בפינת חקר החלל בגן. בשונה מפעמים קודמות הפעם הם לא מצליחים למצוא אותו. מדוע? הגננת מעודדת אותם לשוחח על כך ולהעלות השערות, תוך כדי שהיא מזכירה להם תצפיות שנעשו בעבר.

פרקטיקות הוראה ולמידה בסרטון:

- התבוננות ופליאה מתופעות טבע
- למידה מבוססת בעיה : לאן נעלם הירח?
- למידה דרך שיח
- למידה חוץ גנית
- ומה עוד?

חזרה למוקדי יישום

